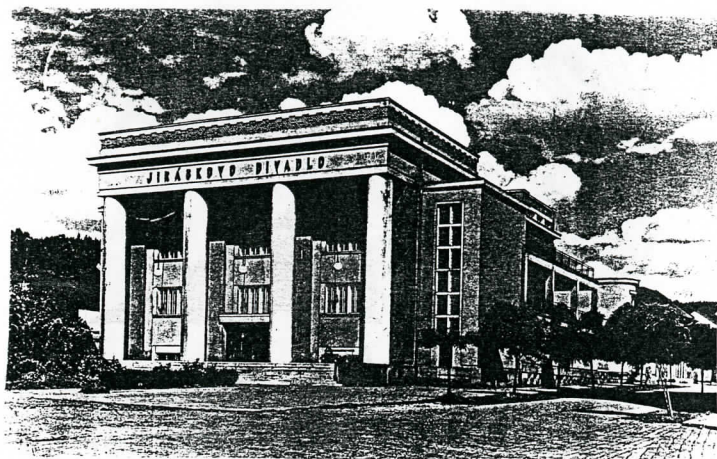

Ladislav Hladký

170

**LET OCHOTNICKÉHO
DIVADLA V HRONOVĚ
1826 • 1996**

Náchod — Hronov 1996

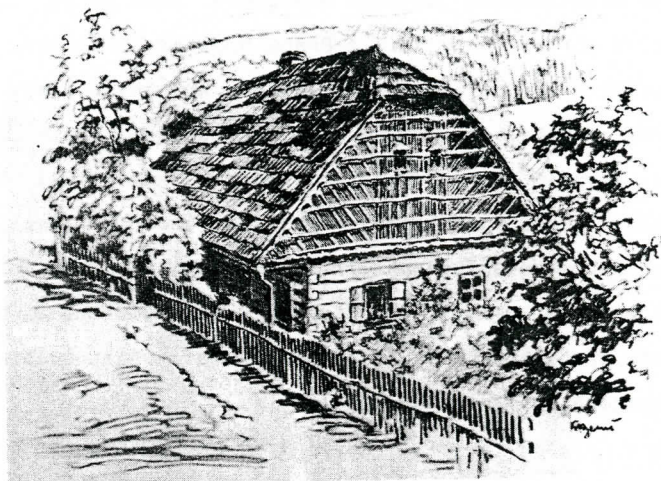

Antonín Knahl (1801 - 1883).
zakladatel ochotnického divadla v Hronově

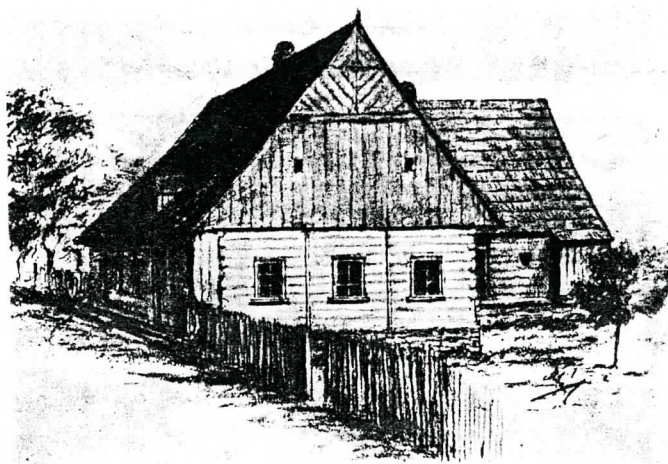
Tradice ochotnického divadla v Hronově sahá až do 20. let 19. století. V r. 1823 se vrátil z Prahy hodinářský tovaryš Antonín Knahl (1801 - 1883; Kalina z Jiráskovy kroniky U nás). Dojmy z divadelních představení v Praze na něho zapůsobili tak, že své nadšení pro divadlo záhy přenesl do Hronova, kde se za několik let ve školní "klase" uskutečnilo pod jeho vedením představení aktovky Jana Nepomuka *Štěpánka Berounské koláče*. Zkoušky se konaly od podzimu 1826, vlastní představení pravděpodobně 3. března 1827. Protože první hronovští ochotníci neměli vrchnostenské povolení, následovalo vyšetřování.

Teprve v r. 1847 povolil nový náchodský vrchní Otto Erich hronovským ochotníkům sehrát 12 představení ve prospěch místních chudých. Po dvou desetiletích se opět hrály *Berounské koláče* (v hostinci Modrá hvězda čp. 10, který tehdy koupil J. Seidl - Klimeš z kroniky U nás - strýc A. Jiráska) a dále např. oblíbení *Macháčkovi Zenichové*. Těsně před revolucí 1848 Hronovští pod vedením A. Knahla, který namaloval dekorace, rozepsal role a líčil herce, uvedli *Štěpánkova Čecha a Němce* a *Klicperovy hry Divotvorný klobouk* a *Zlato neblaží*. O jejich aktivitě referoval v pražské německé *Bohemii* v únoru 1848 hronovský ranhojič Marek Teller. Asi od r. 1857 hráli ochotníci v hostinci U Habrů (na místě Jiráskova divadla) v přízemním zděném domě čp. 15 (mj. první českou realistickou hru *Sedlské námluvy* od Fr. Raymanna z r. 1817).

Po vydání říjnového diplomu v r. 1860 došlo v Rakousku k uvolnění politického i spolkového života. Pro sezonu 1861 až 1862 měli hronovští ochotníci povoleno sehrát 12 her. Právě tehdy získali nový sál v domě čp. 150 kupce Jana Vlacha (dnes Městská knihovna Egona Hostovského); novou oponu s nejstarším vyobrazením Hronova namaloval A. Knahl, který tehdy už hrál méně.

Knahlova chalupa čp. 73, v níž se konaly zkoušky na první divadelní představení (kresba akad. malíře Karla Beneše)

Stará škola v Hronově z let 1668 - 1868, v jejíž "klase" se uskutečnilo první představení hronovských ochotníků (kresba akad. malíře Karla Beneše)

byl však stále ředitelem a "duší" ochotnického divadla. V letech 1865 - 1866 sehráli ochotníci čtyři až šest představení ročně, z jejichž čistého výtěžku přispívali na dobročinné účely. Rozvoj ochotnického divadla v Hronově ovlivnila také účast několika studentů, z nichž Adolf Prouza, bratranec A. Jiráska, později lékař v Polici nad Metují, se ujal režie. Později řídil zkoušky také A. Jirásek.

V r. 1869 požádali ochotníci o schválení stanov (platné od 1. 10. 1871). Na jaře 1870 zřídili v zahradě hostince čp. 1 U Habrů (hotel Sokol) provizorní letní scénu nazvanou Aréna. V poschodí domu vybudovali jeviště (1872) i s propadlem. Nový sál byl slavnostně otevřen 26. 12. 1875. Tehdy ochotníci symbolicky oslavili přibližné půlstoletí činnosti a současně vzdali poctu zakladateli a řediteli divadla A. Knahlovi. Veršovaný proslov složil a přednesl A. Jirásek, tehdy již středoškolský profesor v Litomyšli. Jeviště dostalo novou oponu, kterou namaloval malíř Srůtek z Náchoda.

V dalších letech hráli hronovští ochotníci každé dva týdny, a to vždy od sv. Václava do Velikonoc. Na přelomu 19. a 20. století se přestěhovali na kratší dobu do nově postaveného hotelu U mostu s divadelním sálem, ale již v r. 1901 pro nepřiměřeně vysoké nájemné přesídlili do hotelu Slavie. V r. 1901 sehráli při oslavách padesátin A. Jiráska *Vojnarku* za účasti autora. Úspěch zaznamenali s Tylovým Janem Husem a zejména s Jiráskovou Lucernou (1906, šest repríz). Jiráskovy šedesátiny (1911) oslavili opět *Vojnarkou* a v r. 1913 uvedli sociální drama G. Hauptmanna *Forman Henčl*.

Za první světové války ochotnické divadlo v Hronově stagnovalo (v letech 1915 - 1916 pouze čtyři představení) pro existenční starosti a pro nedostatek herců, zejména mužů. Zmíněná před-

Divadelní ochotníci hronovští

uspořádají v středu dne 24^{ho} září ¹⁸⁷³ valnou schůzi v místnostech spolkových, pročež se žádá by se všichni p. údovci sešli.

Program:

- I. Činnost výboru za minulý rok.
- II. Správa pokladnickova.
- III. Správa sátníka.
- IV. Volba výboru a ředitele.

V. Kříha

Antonín Knahl
ředitel.

K. V. seit

Antonín Lauceš

Vilém Krásk

Langer Jan

Anna Lauceš

Paulina Lauceš

Jan Halaš

Fr. Kříha

Kohoutek Fojtík

Jan Kříha

Jan L. Džmár

Al. Kříha

Bonif. Lauceš

Viktorie Lauceš

Bonif. Lauceš

Antonín Lauceš

Bonif. Lauceš

Barbora Lauceš

Jan Lauceš

Jan Lauceš

Jan Lauceš

Jan Lauceš

Jan Lauceš

Jan Lauceš

Jan Lauceš

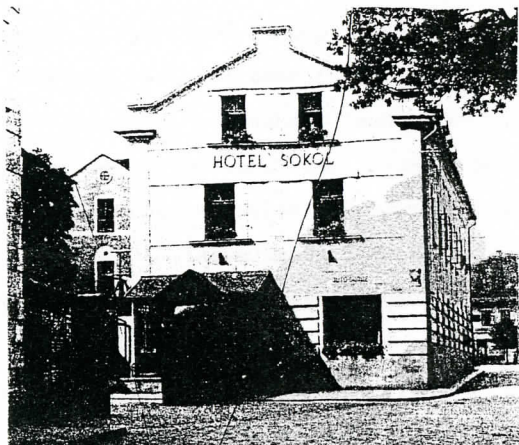
Jan Lauceš

Jan Lauceš

Jan Lauceš

Jan Lauceš

Pozvánka na valnou hromadu hronovských ochotníků, která se koná 24. září 1873 (s podpisy 22 pozvaných ochotníků, mezi nimiž je na druhé straně připsáno: "Po divadelní schůzi následuje taneční zábava").

Hotel Sokol, kde hronovští ochotníci hráli v poslední čtvrtině 19. století a v jehož zahradě zřídili letní scénu (Aréna)

stavení by se neuskutečnila bez pomoci členů dramatických odborů hronovských spolků (Národní jednota severočeská, dělnické divadlo, národně sociální spolek Barák atd.). K obratu k lepšímu došlo až v r. 1917, kdy se ochotníci opět přestěhovali do hotelu U mostu.

V r. 1921 se slavily 70. narozeniny A. Jiráska, nejstaršího a čestného člena spolku. Oslavy pořádal Slavnostní výbor, ochotníci připravili cyklus her (např. *Jiráskova Otce* v přírodním divadle za Homolkou), jehož čistý výnos (asi 100 tisíc korun) byl určen na zakoupení rodného domku A. Jiráska.

Na sklonku r. 1921 se na valné hromadě spolku poprvé jednalo o postavení vlastního divadla. Bylo rozesláno 10 tisíc žádostí o příspěvek, hronovský rodák a spolumajitel jedné pražské projekční kanceláře ing. arch. Jindřich Freiwald přislíbil zdarma vypracovat projekt, v srpnu 1924 byl zakoupen potřebný pozemek, 18. 5. 1925 bylo založeno Družstvo pro postavení Jiráskova divad-

1a.

V r. 1926 si spolek připomněl 100. výročí činnosti; současně oslavil 75. narozeniny A. Jiráska, 40 let Ustřední matice divadelního ochotnictva československého a vzpomněl 70. výročí úmrtí J. K. Tyla. Hned v lednu uspořádal večer aktovek, na němž byly rovněž předvedeny *Berounské koláče* v původní scénické výpravě z r. 1827. Sehrál celkem 10 představení.

Ve prospěch stavby Jiráskova divadla se uskutečnila věcná loterie (1925 - 1927), která vynesla Družstvu čistý zisk 200 000 korun. V r. 1927 doznala činnost ochotníků značné intenzity. Cílem bylo získat co nejvíce peněz na stavbu divadla. Družstvo ukončilo celonárodní sbírku, prodávaly se symbolické cihly, přicházely dary z celé republiky; přispěly také místní spolky (pěvecký spolek Dalibor, který ve prospěch stavby iscenoval ope-

Hotel U mostu (shořel 1956), sídlo Spolku divadelních ochotníků v Hronově na přelomu 19. a 20. století, pak v letech 1917 - 1930. Od r. 1930 zde hráli dělničtí ochotníci.

ru Viléma Blodka *V studni*, dramatický odbor DTJ, Studentský spolek, Klub čs. turistů).

Dne 26. 8. 1928 byl položen základní kámen k Jiráskovu divadlu za účasti A. Jiráska, zástupců vlády ČSR, armády, hlavního města Prahy, představitelů kulturního života atd. Vlastní stavba započala v červnu 1929 a koncem r. 1929 byla již zastřešena. Dne 28. 9. 1930 bylo Jiráskovo divadlo slavnostně otevřeno uvedením *Jiráskovy Lucerny*. Poslanec František Tomášek tehdy navrhl, aby UMDOČ každoročně oslavila nedožitě spisovatelovy narozeniny uspořádáním přehlídky jeho dramatické tvorby a české klasiky. Zrodila se tradice *Jiráskových Hronovů*, nejstaršího divadelního ochotnického festivalu vůbec. Jejich konání schválila valná schůze UMDOČ 22. 3. 1931.

První Jiráskův Hronov se uskutečnil ve dnech 17. - 23. 8. 1931. Repertoár tvořily pouze hry A. Jiráska: *Otec* (Spolek divadelních ochotníků Pardubice), *Vojnarka* (Vzdělávací sbor Vyšehrad), *Filozofská historie* (dramatizace B. Vrbského; SDO Jirásek Nový Bydžov) a *Gero* (vybraní ochotníci UMDOČ).

Na dalších Jiráskových Hronovech sehráli vybraní ochotníci UMDOČ alespoň jednu hru A. Jiráska: 1932 - *Jan Hus*, 1933 - *Jan Žižka*, 1934 - *Jan Roháč*, 1935 - *Emigrant*, 1936 - *Lucerna*, 1937 - *Bratrstvo* (dramatizace MUDr. Rudolfa Kudrnáče), 1938 - *Pan Johannes*.

V r. 1932 likvidovalo Družstvo pro postavení Jiráskova divadla a veškeré závazky převzal Spolek divadelních ochotníků. Intenzivní divadelní činnost (např. 21 představení, z toho 16 premiér v r. 1933) měla přispět ke snížení dluhu (asi 1 200 000 korun) vážnoucího na divadle. Na 2. JH vystoupili hronovští ochotníci s dramatizací části Jiráskova románu *F. L. Věk* (od B. Vrbského).

*Ing. arch. Jindřich Freiwald (1890 - 1945),
projektant Jiráskova divadla*

V tradici inscenací Jiráskových her předními ochotníky se pokračovalo i za nacistické okupace: 1939 - *M. D. Rettigová*, 1940 - *Otec*, 1941 - *Vojnarka*. V r. 1942 UMDOČ 12. ročník "z technických důvodů" odvolala (o záštitu projevil zájem protektorátní ministr školství Emanuel Moravec), neoficiálně se však konal, stejně jako 13. ročník (1943), který byl již zakázán. V r. 1944 se nacistický zákaz nepodařilo obejít a 14. JH odpadl. Přesto se mnozí účastníci předchozích přehlídek sjeli do Hronova na vystoupení Eduarda Kohouta (*Slavné monology*, 29. 8. 1944).

Ochotnické divadlo se hrálo v Hronově i v této těžké době. Právě tehdy, v r. 1943, se uskutečnil rekordní počet představení - 57 (19 her). Některé tituly však byly zakázány.

Na 15. JH (1945) vystoupili hronovští ochotníci s *Lucernou*, pro 16. JH připravili vybraní ochotníci z Čech a Moravy Jiráskova *Gera*, na 17. JH (1947) sehrálo Studio UMDOČ Vrbského dramaturgii *F. L. Věka*.

Po r. 1948 dostaly JH odlišnou náplň. V návaznosti na změněné politické podmínky se dávaly především hry ruských a sovětských autorů, zpočátku také tzv. budovatelské hry, některé ročníky byly zaměřeny tematicky (např. hry z vesnického prostředí). Určité uvolnění a změnu v dramaturgii přinesla až druhá polovina 60. let, zejména r. 1968.

Od počátku 70. let byl vždy lichý ročník pořádán jako česká národní přehlídka za účasti jednoho souboru slovenského, sudý ročník jako celostátní přehlídka amatérského divadla včetně nejlepších slovenských souborů, jež vítězně prošly slovenskou národní přehlídkou ve Spišské Nové Vsi. Výběr inscenací však mnohdy ovlivňovaly spíše momentální zřetele politické než hlediska umělecká. Jistým pozitivem byla spolupráce některých ochotnických souborů s profesionálními režiséry. Jiráskovy hry se staly pietní

záležitostí - většinou se uváděly (pokud byly zařazeny) mimo přehlídku v předvečer zahájení. Dařilo se i hronovským ochotníkům, kteří na 53. ročníku (1983) vystoupili s Jiráskovým *Janem Roháčem*. Na JH vystupovaly také zahraniční soubory (z Polska, Maďarska, Rumunska, bývalé NDR, bývalého SSSR, Itálie, Velké Británie, Švédska, Belgie).

Jiráskovy Hronovy prokázaly životnost i po listopadu 1989, přestože se jejich organizátoři střetávají s různými potížemi, zejména finančními. Projevilo se to také v počátečním úbytku účastníků, avšak ti, jimž jde o věc - o současnost i budoucnost ochotnického divadla - a pro něž prkna Jiráskova divadla stále znamenají svět, do Hronova jezdí rádi.

Dramatické odbory měly mnohé organizace zabývající se specifickou spolkovou i politickou činností. Do sklonku 19. století spadají počátky *dělnického divadla*, jež se rozvinulo teprve po r. 1905, kdy v Hronově vznikla odborová organizace Unie dělnictva textilního. V r. 1921 došlo ke sloučení dělnických divadelních spolků pod názvem *Dramatický odbor DTJ Hronov - Velké Poříčí - Zbečnick*, který se v r. 1934 přejmenoval na *Spolek dělnických divadelních ochotníků v Hronově*. Zpočátku (od r. 1905) hráli na provizorním jevišti (prkna položená přes sudy) v hostinci *Na Veselce*, v r. 1907 přenesli scénu do hostince *Na Prajzku*. V meziválečném období hráli hronovští dělníci ochotníci na větší scéně v hotelu *Slavie*, pronajaté Spolkem divadelních ochotníků v Hronově, v r. 1930 se přestěhovali do hotelu *U mostu*. Dramatický odbor působil od r. 1912 při *Dělnické tělocvičné jednotě ve Velkém Dřevíči* (zal. 1911).

Dramatický odbor měl *Vzdělávací spolek národního dělnictva Barák* (zal. 1898), z jehož působnosti se dochovalo několik plakátů (před r. 1910; uvedl např. sociální *Drama čtyř chudých stěn* F.

A. Suberta a *Tkalce* G. Hauptmanna. Ochothnické divadlo hrály také Dámský odbor Národní jednoty severočeské (vcelku nenáročný repertoár, ale také *Morálka paní Dulské* od Gabriely Zapolské), spolek Božena Němcová, dramatický odbor socialisticky orientovaného Vzdělávacího spolku Metuj, sociální odbor československé církve a dramatický odbor Československé strany lidové.

Spolek divadelních ochotníků ve Zbečniku byl založen v r. 1886, jeho činnost je však doložena až od r. 1897. Inscenoval ještě před hronovskými ochotníky Jiráskova dramata *Otec* (1902) a *Vojnarka* (1903) a nastudoval např. hru L. N. Tolstého *Vláda tmy* (1904). Pohostinsky vystupoval také v Hronově. Někteří zbečnickí ochotníci přešli v r. 1921 do Dramatického odboru DTJ.

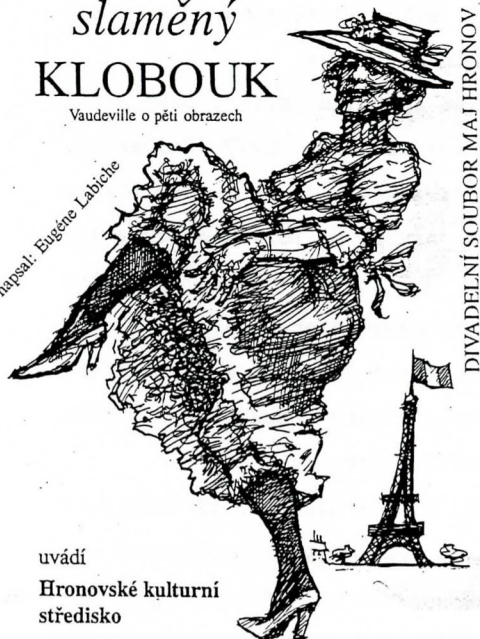
Pro úplnost uvedme, že TJ Sokol měla loutkový soubor, který založil a vedl (1926 - 1946) velkopoříčský rodák Alois Polák (1908 - 1993), později významný textilní odborník.

Dne 25. března 1948 se sloučili Spolek divadelních ochotníků v Hronově a dělničtí ochotníci. V 50. letech hrály v Hronově dva ochotnické soubory. Působily při tehdejších závodních klubech Bavlnářských závodů Mistra Aloise Jiráska, n. p., Hronov, a Šmeralových závodů, n. p., k jejichž sloučení došlo v r. 1958. Od té doby existuje v Hronově pouze jeden ochotnický soubor. Jiráskovo divadlo spravoval Spojený (Sdružený) závodní klub ROH MAJ. V r. 1980 hronovští ochotníci oslavili 50. výročí otevření Jiráskova divadla Jiráskovou *Lucernou* (a současně výstavou z incenací let 1945 - 1980), v r. 1986 pak 160 let ochotnického divadla v Hronově inscenací Jiráskova *Otce* (režie ing. Miroslav Houštěk) a výstavou. Výrazně se na režii ochotnických představení v tomto období podílel "věčný mladík" Josef Vavříčka (1906 - 1993), významnou postavou ochotnického divadla v Hronově byla také již zesnulá Vilča Stelzigová, ochotniky nazývaná "máma".

slaměný KLOBOUK

Vaudeville o pěti obrazech

napsal: Eugène Labiche

DIVADELNÍ SOUBOR MAJ HRONOV

uvádí

Hronovské kulturní
středisko

Režie: ing. Miroslav Houštěk

Úprava: Martin, Voskovec, Werich a další

Scéna: akademický malíř Ivo Švorčík

Klavírní doprovod: Jiřina Vlachová

Technická spolupráce: Pavel Kolín,

Dagmar Kolínová, Bedřich Beran

Text sleduje: Marta Houšková

JIRÁSKOVO DIVADLO HRONOV

Premiéra v sobotu 27. ledna 1996

osoby a obsazení:

Fadinard, ženich	Jiří Bartoň
Felix, jeho sluha	Richard Kašpar
Zuzana, komorná	Věra Křičková
Vézinet, strýc a koňšel	Lubomír Červený
Emil, poručík spahi na dovolené	Miroslav Lelek
Louisa, dáma své doby	Marcela Špreňarová
Nonancourt, tchán Fadinardův	František Prostředník
Helena, nevěsta	Marcela Popelková
Bobin, bratránek	Leoš Bárta
Klára, modistka	Hana Nedvěďová nebo Vladimíra Rousková
Tardiveau, obchodní sluha	Bedřich Beran
Baronka de Champigny	Pavčina Jelínková
Generál	Zdeněk Zelený
La Goulue, kankánová diva	Blanka Černá
Beauperthus, ministerský rada	Karel Tošovský
Sluha	Václav Soukup
Svatebčané	Eva Šíková, Pavel Zuzek

Kloboučnice, tanečnice a další: Jindra Bartoňová, Renata Lelková, Jaroslava Červená, Slávka Marková, Zuzana Popelková, Jana Zimová, Věra Macková, Věra Prouzová, Renata Bohadlová.

Teprve po listopadu 1989 Jiráskovo divadlo přešlo do majetku města. Dnes ochotnický soubor působí při Hronovském kulturním středisku. Z posledních inscenací hronovských ochotníků uvedme Jiráskova *Pana Johanesa* (1990; režie ing. M. Houštěk), s nímž vystoupili také v programu 60. Jiráskova Hronova, *Lucerny* (1993) a *Slaměného klobouku E. Labiche* v úpravě autorské dvojice J. Voskovce a J. Wericha (1996), s níž navštívili Belgii (1996). Hronovská *Lucerna* zahajovala divadelní festival v italské Chioggii, působišti Carla Goldoniho (1994). S *Medvědem A. P. Čechova* vystoupila seniorská skupina v Rakousku, Švýcarsku a Belgii; v těchto dnech s touto inscenací zajíždí na pozvání do Japonska.

Poznámka autora: Při zpracování textu mi byla cenným vodítkem diplomová práce Renaty **Lelkové** *Dějiny ochotnického divadla v Hronově*, Hradec Králové, Pedagogická fakulta 1983, 250 s. včetně příloh (dovedeno do r. 1948). Autorce děkuji za souhlas s použitím rukopisu.

L. H.

Alois Jirásek (1851 - 1930)

je stále kmenovým autorem hronovských ochotníků

Moji krajané horlivě se o to m^aji
a pracuji, aby si mohli v Hronově
vystavět divadlo. Přicházejí k Vám,
Veleectění, požádat Vás o přispění.
Za tuto jejich žádost dovoluji si
přimluvit se a Vaši laskavost do-
poručit ji k příznivému vyřízení.
V Hronově 15. září 1927.

Alois Jirásek

Výzva Aloise Jiráska ke sbírce na stavbu Jiráskova divadla

Ladislav Hladký

170 let ochotnického divadla
v Hronově (1826 – 1996)

U příležitosti stejnojmenné výstavy vydaly
Okresní muzeum v Náchodě a Hronovské kulturní středisko
v Hronově, Náchod – Hronov 1996

Návrh emblému oslav: Jiří Zhibo

Scénář: PhDr. Ladislav Hladký, CSc., Okresní muzeum v Náchodě

Realizace: Jitka Krásná, vedoucí oddělení propagace Veba, textil-
ní závody, a. s., Broumov;
Pavel Zuzek, Ivana Richterová a Pavel Kolín, Hronovské
kulturní středisko

Poradatelé: Hronovské kulturní středisko v Hronově
Okresní muzeum v Náchodě
Divadelní soubor MAJ Hronov

Exponáty pocházejí ze sbírek Okresního muzea v Náchodě (sbírky
Jiráskova muzea v Hronově), Státního okresního archivu v Náchodě
a archivu Divadelního souboru MAJ Hronov.

Výstavní hala Jiráskova divadla v Hronově 20. 9. – 16. 11. 1996

Moji krajané horlivě se o to m^aji
a pracuji, aby si mohli v Hronově
vystavět divadlo. Přicházejí k Vám,
Veleectění, požádat Vás o přispění.
Za tuto jejich žádost dovoluji si
přimluvit se a Vaši laskavost do-
poručit ji k příznivému vyřízení.
V Hronově 15. září 1927.

Alois Jirásek

Výzva Aloise Jiráska ke sbírce na stavbu Jiráskova divadla

Ladislav Hladký

170 let ochotnického divadla
v Hronově (1826 – 1996)

U příležitosti stejnojmenné výstavy vydaly
Okresní muzeum v Náchodě a Hronovské kulturní středisko
v Hronově, Náchod – Hronov 1996

Návrh emblému oslav: Jiří Zhibo

Scénář: PhDr. Ladislav Hladký, CSc., Okresní muzeum v Náchodě

Realizace: Jitka Krásná, vedoucí oddělení propagace Veba, textil-
ní závody, a. s., Broumov;
Pavel Zuzek, Ivana Richterová a Pavel Kolín, Hronovské
kulturní středisko

Poradatelé: Hronovské kulturní středisko v Hronově
Okresní muzeum v Náchodě
Divadelní soubor MAJ Hronov

Exponáty pocházejí ze sbírek Okresního muzea v Náchodě (sbírky
Jiráskova muzea v Hronově), Státního okresního archivu v Náchodě
a archivu Divadelního souboru MAJ Hronov.

Výstavní hala Jiráskova divadla v Hronově 20. 9. – 16. 11. 1996

Moji krajané horlivě se o to m^aji
a pracují, aby si mohli v Hronově
vystavět divadlo. Přicházejí k Vám,
Veleectění, požádat Vás o přispění.
Za tuto jejich žádost dovoluji si
přimluvit se a Vaši laskavost do-
poručit ji k příznivému vyřízení.
V Hronově 15. září 1927.

Alois Jirásek

Výzva Aloise Jiráska ke sbírce na stavbu Jiráskova divadla

Ladislav Hladký

170 let ochotnického divadla
v Hronově (1826 – 1996)

U příležitosti stejnojmenné výstavy vydaly
Okresní muzeum v Náchodě a Hronovské kulturní středisko
v Hronově, Náchod – Hronov 1996

Návrh emblému oslav: Jiří Zhibo

Scénář: PhDr. Ladislav Hladký, CSc., Okresní muzeum v Náchodě

Realizace: Jitka Krásná, vedoucí oddělení propagace Veba, textil-
ní závody, a. s., Broumov;
Pavel Zuzek, Ivana Richterová a Pavel Kolín, Hronovské
kulturní středisko

Poradatelé: Hronovské kulturní středisko v Hronově
Okresní muzeum v Náchodě
Divadelní soubor MAJ Hronov

Exponáty pocházejí ze sbírek Okresního muzea v Náchodě (sbírky
Jiráskova muzea v Hronově), Státního okresního archivu v Náchodě
a archivu Divadelního souboru MAJ Hronov.

Výstavní hala Jiráskova divadla v Hronově 20. 9. – 16. 11. 1996